

NVEs leverandørskifteundersøkelse, 3. kvartal 2015

Leverandørskifteundersøkelsen for 3. kvartal 2015 viser fortsatt nedgang i antall leverandørbytter blant norske husholdninger sammenlignet med tilsvarende kvartal året før. Norske sluttbrukerpriser har i gjennomsnitt vært vesentlig lavere, særlig gjelder dette spotprisavtaler som var 51 % rimeligere enn på samme tid i fjor. Samtidig har den gjennomsnittlige markedsandelen til den dominerende leverandøren innenfor hvert nettområde gått opp med 1 prosentpoeng, til 72 prosent. Andelen norske husholdninger på leveringsplikt er uendret fra forrige kvartal.

Antall leverandørskifter

NVEs beregninger for 3. kvartal 2015 viser at det ble foretatt 64 500 leverandørskifter blant norske husholdninger.¹ Dette er en nedgang på 6 400 bytter sammenlignet med tilsvarende kvartal i 2014. Antall bytter blant husholdningene var dermed 9 % lavere enn på samme tid i fjor. Blant næringskundene ble det foretatt 9 700 leverandørskifter i 3. kvartal 2015, en økning på 42 % sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor.

Tabell 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder. Kilde: NVE.

Husholdningskunder	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. kvartal	80 000	90 300	90 600	96 400	100 200	73 900
2. kvartal	51 200	50 000	69 700	78 800	82 500	73 700
3. kvartal	45 400	53 600	84 300	89 300	70 900	64 500
4. kvartal	66 800	83 100	87 600	118 600	83 700	

Tabell 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder. Kilde: NVE.

Næringskunder	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. kvartal	9 700	13 200	15 400	18 800	12 000	12 100
2. kvartal	4 400	7 000	6 000	9 800	7 200	8 200
3. kvartal	4 400	7 000	5 200	8 200	6 800	9 700
4. kvartal	5 300	7 600	6 500	8 900	7 000	

Om leverandørskifter

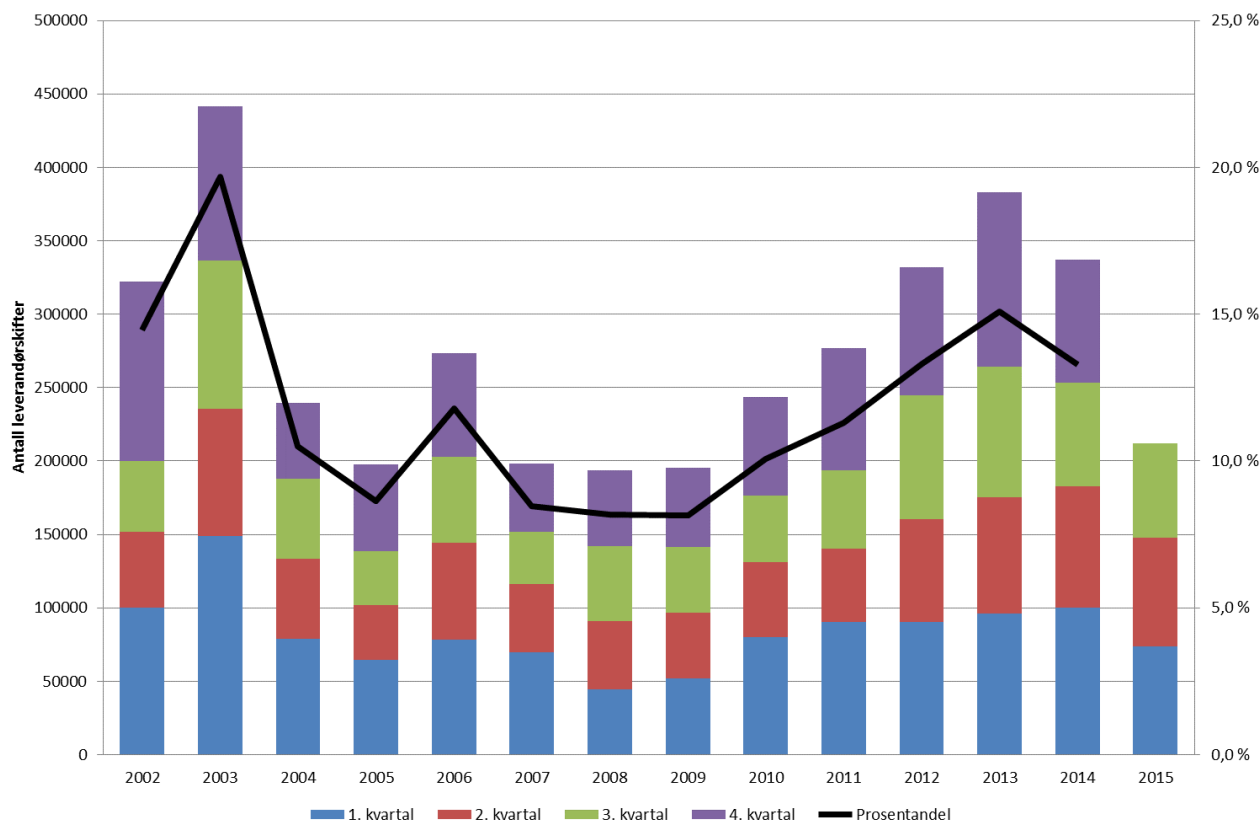
Antall leverandørskifter kan være en indikator for graden av konkurranse i sluttbrukermarkedet for kraft. I henhold til økonomisk teori vil man i et velfungerende kraftmarked med aktive og velinformerte forbrukere, ha forbrukere som velger de mest konkurransedyktige kraftleverandørene og strømvitalene. Dette vil bidra til god konkurranse i markedet, og bidra til å holde kraftleverandørens marginer lave.

Det er verdt å merke seg at dette er tall som viser antall leverandørskifter, ikke antall forbrukere som skifter leverandør. Det betyr at dersom en forbruker bytter leverandør, og deretter bytter tilbake til sin forrige leverandør etter kort tid, telles dette som to leverandørskifter. Antallet forbrukere som har byttet leverandør kan dermed være langt lavere enn leverandørskiftetallene indikerer.

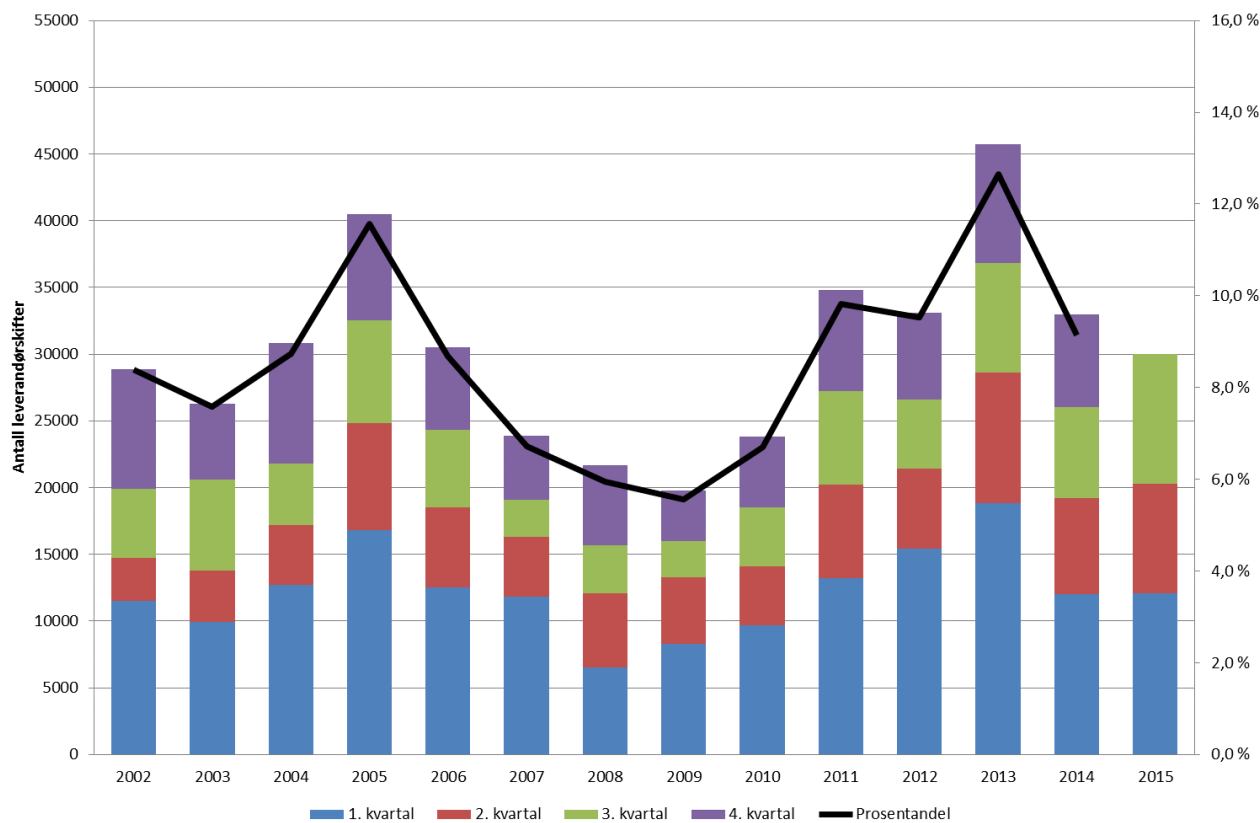
Norge var tidlig ute med å åpne opp for at sluttbrukere fritt kan velge kraftleverandør, og har i dag en relativt høy andel leverandørskifter sammenlignet med andre land i Europa. [Figur 1](#) og [Figur 2](#) viser utviklingen i antall leverandørskifter fra 2002 og frem til i dag for henholdsvis husholdningskunder og næringskunder. Den kraftige veksten i antall leverandørskifter ved årsskiftet 2002/2003 sammenfalt med en periode med svært høye kraftpriser. Det er imidlertid ikke bare høye priser som påvirker forbrukerne til å skifte kraftleverandør.

¹ Justeringsfaktor er basert på antall husholdningskunder og næringskunder i 2013. Når NVE i september 2015 mottar nye tall for totalt antall husholdnings- og næringskunder i 2014, vil leverandørskiftetallene justeres i henhold til korrekt antall husholdningskunder og næringskunder.

Figur 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder og årlige leverandørbytter for husholdningskunder i prosent. Kilde: NVE.

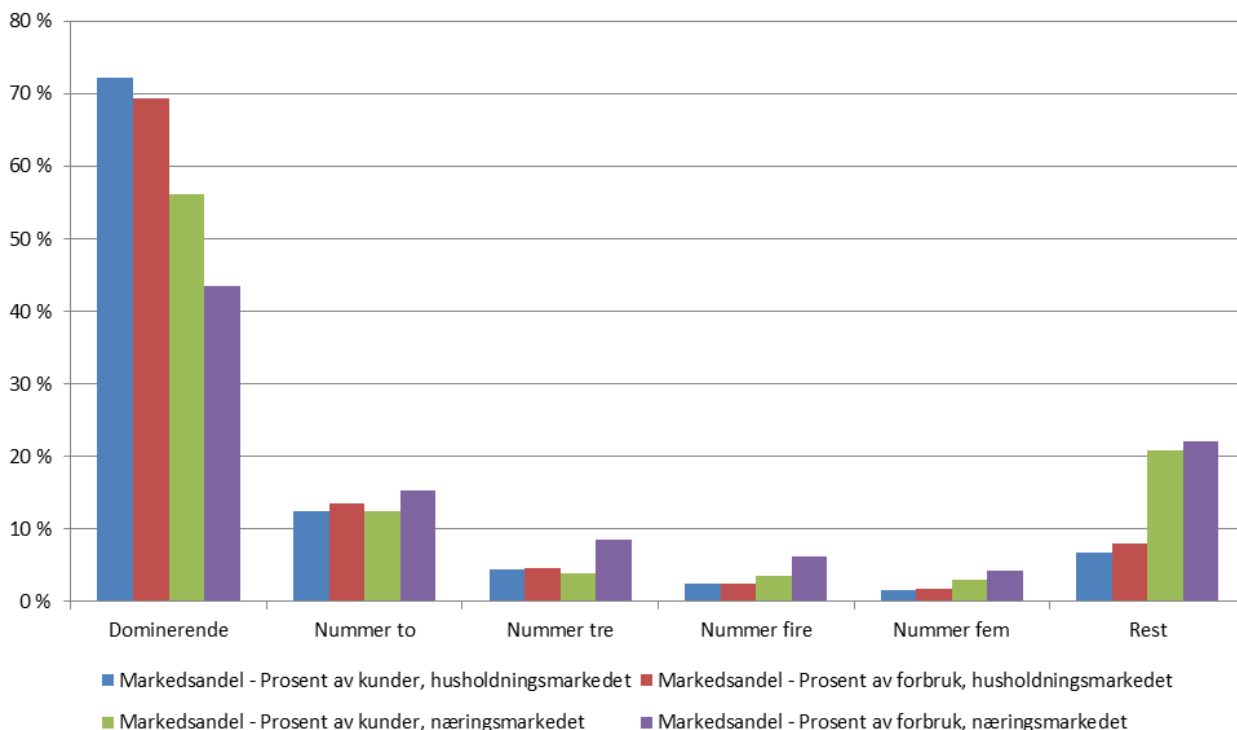
Figur 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder og årlige leverandørbytter for næringskunder i prosent. Kilde: NVE.

Markedsandeler

Beregningene viser at den gjennomsnittlige markedsandelen for den dominerende leverandøren innenfor hvert nettområde var 72% i 3. kvartal 2015. Dette er en økning med 1 prosentpoeng sammenlignet med forrige kvartal. Når det gjelder næringskunder hadde den dominerende leverandøren i gjennomsnitt 56% markedsandel i 3. kvartal 2015, også en økning på 1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Figur 3: Gjennomsnittlig markedsandel for de fem dominerende leverandørene. Kilde: NVE

Sluttbrukerpriser

Prisene norske sluttbrukere betalte for variabelpris- og spotprisavtale var i 3. kvartal 2015 var i samtlige prisområder og for samtlige kontraktstyper i denne statistikken lavere enn i tilsvarende kvartal i 2014. Gjennomsnittsprisen for en variabelprisavtale var 27,9 øre/kWh. Gjennomsnittsprisen for en spotprisavtale i Øst-Norge (NO 1) var 16,4 øre/kWh, i Sørvest-Norge (NO2) var den 16,6 øre/kWh, i Vest-Norge (NO 5) var den 16,3, i Midt-Norge (NO 3) var den 20,3 øre/kWh og i Nord-Norge var den 15,4 øre/kWh. Variabelprisavtaler var i gjennomsnitt 5 % rimeligere enn på samme tid i fjor, mens spotprisavtaler i gjennomsnitt var 51 % rimeligere.

Tabell 3: Gjennomsnittlige priser (øre/kWh) på strømavtale. Kilder: Nord Pool Spot, Konkurransetilsynet og NVE.

	Standard variabel kontrakt	Elspotområdet Øst-Norge (NO1)	Elspotområdet Sørvest-Norge (NO2)	Elspotområdet Midt-Norge (NO3)	Elspotområdet Nord-Norge (NO4)	Elspotområdet Vest-Norge (NO5)
3. kv. 2015	27,9	16,4	16,6	20,3	15,4	16,3
2. kv. 2015	31,1	25,1	25,1	26,6	20,5	25,1
3. kv. 2014	29,5	34,4	37,7	37,7	30,0	34,4

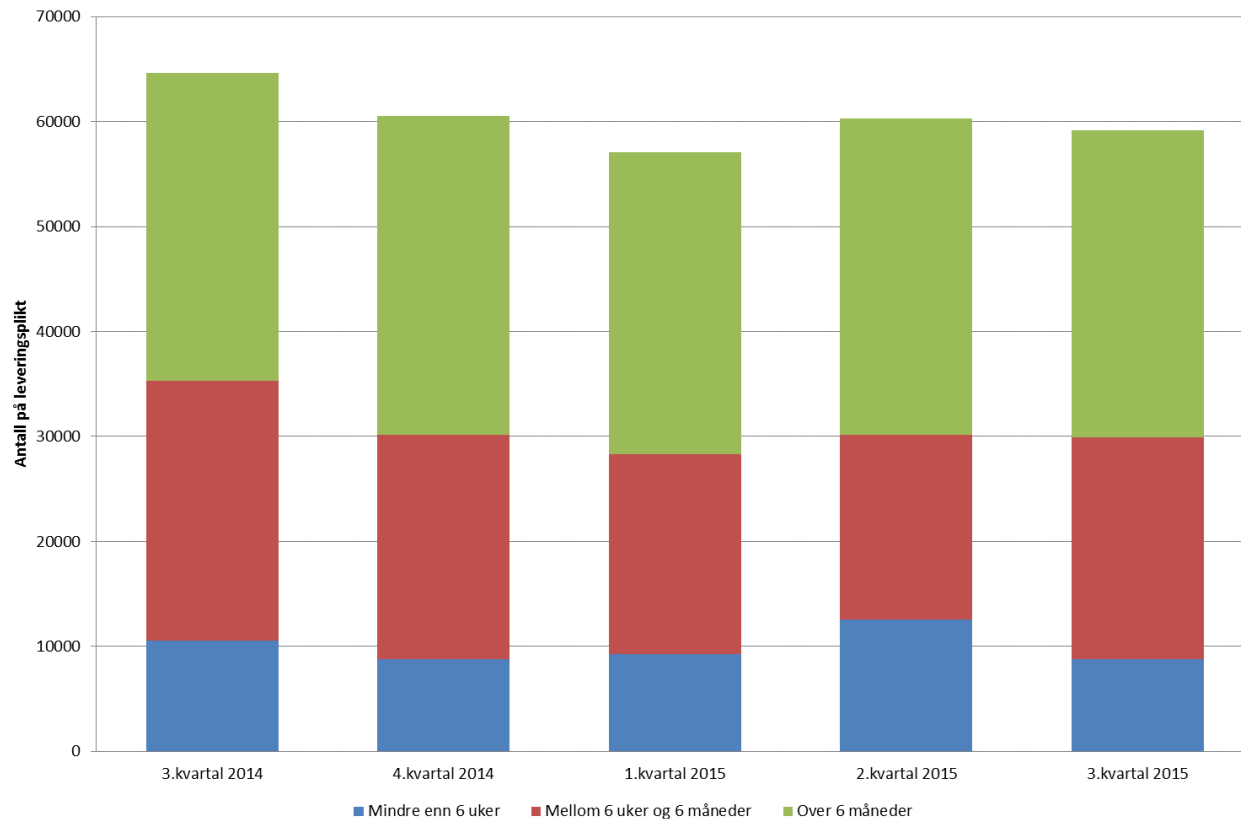
Om priser

De oppgitte prisene er inkl. mva. og et påslag på 3,5 øre/kWh, bortsett fra i elspotområdet Nord-Norge, hvor prisen er oppgitt ekskl. mva. og inkludert et påslag på 2,8 øre/kWh (opp fra 3,1 og 2,5 øre/kWh i 2013). Det inkluderte påslaget er beregnet av NVE, og skal representere et gjennomsnittlig påslag på spotpriskontrakter tilbudt i markedet. Påslaget brukt for kontrakter i elspotområdet Nord-Norge er lavere fordi husholdningskunder i Nordland, Troms og Finnmark har fritak fra merverdiavgift på strøm.

Leveringsplikt

Beregningene viser at andelen husholdninger på leveringsplikt var 2,4 % i 3. kvartal 2015. Litt over halvparten av disse hadde vært på leveringsplikt i under 6 måneder. Av næringskundene var 3,6 % på leveringsplikt. Husholdningskunder på leveringsplikt sto for henholdsvis 1,7% av det totale volumet omsatt til husholdningene, mens for næringskunder var det tilsvarende tallet 1,4 %.

Figur 4: Antall husholdningskunder på leveringsplikt. Kilde: NVE

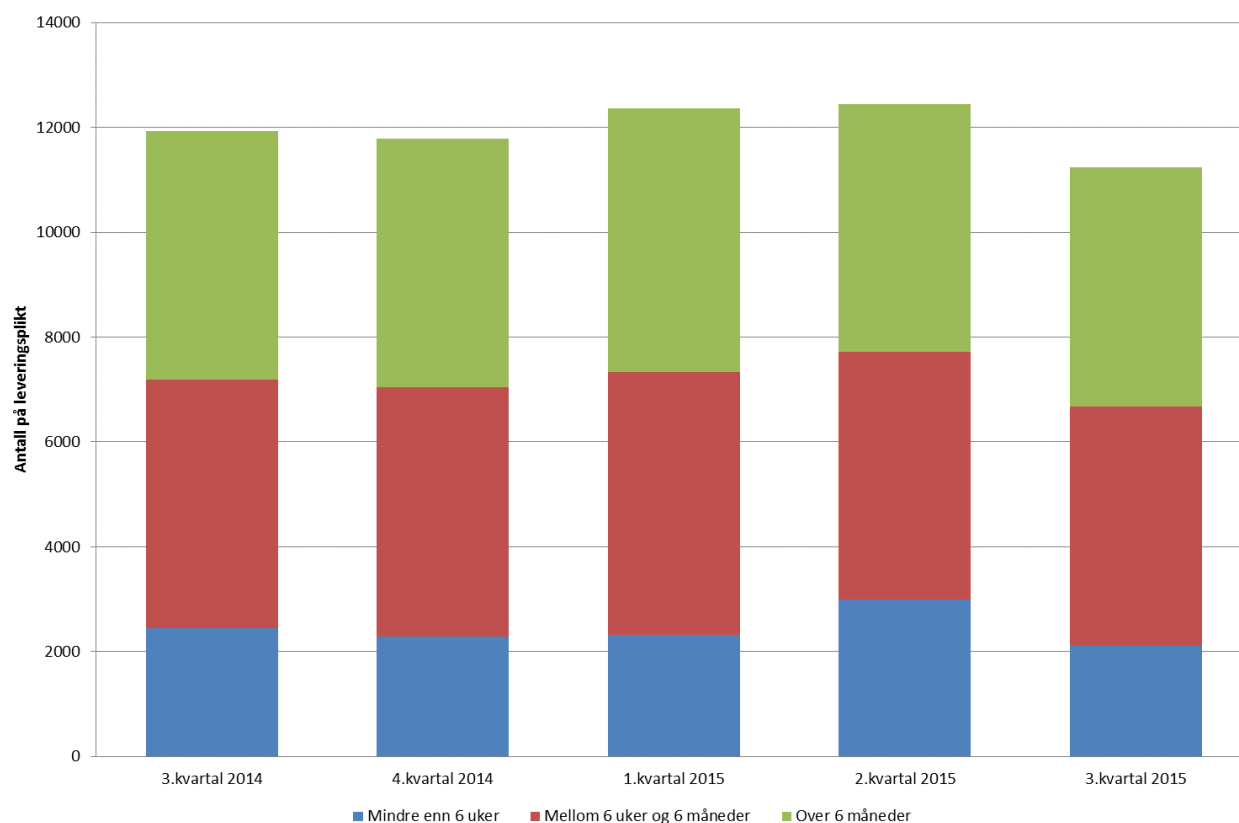
Tabell 4: Andel husholdningskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Husholdningskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
3.kvartal 2014	2,5 %	2,1 %
4.kvartal 2014	2,4 %	1,9 %
1.kvartal 2015	2,2 %	1,8 %
2.kvartal 2015	2,4 %	1,7 %
3.kvartal 2015	2,4 %	1,7 %

Tabell 5: Andel næringskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Næringskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
3.kvartal 2014	3,8 %	1,2 %
4.kvartal 2014	3,8 %	1,3 %
1.kvartal 2015	3,7 %	1,2 %
2.kvartal 2015	3,9 %	0,9 %
3.kvartal 2015	3,6 %	1,4 %

Figur 5: Antall næringskunder på leveringsplikt. Kilde NVE

Om undersøkelsen

NVE har siden 1997 gjennomført kvartalsvise undersøkelser av leverandørskifter og kraftleverandørers markedsdominans i sluttbrukermarkedet for kraft, og undersøkelsene bidrar til NVE sitt arbeid med å følge med på om sluttbrukermarkedet for elektrisitet fungerer tilfredsstillende. Dette er et ledd i arbeidet med å undersøke om sluttbrukermarkedet fungerer tilfredsstillende.

Fra 1999 ble undersøkelsen utvidet fra å omfatte husholdningskunder til også å inkludere næringskunder. I fjerde kvartal 2014 deltok 44 av de største nettselskapene med distribusjonsnett i Norge i undersøkelsen.¹ Disse 44 nettselskapene omfattet i 2013 omtrent 90 prosent av husholdningsmarkedet og omtrent 94 prosent av næringsmarkedet. De innsamlede tallene for leverandørskifter skaleres opp i henhold til det totale antall husholdnings- og næringskunder for å bedre representere hele sluttbrukermarkedet. Tallet på abonnement for husholdningskunder og hytter/fritidsboliger er beregnet til å være om lag 2 538 900. Totalt antall næringskunder er beregnet å være om lag 343 400. Disse tallene oppdateres hvert år i september når NVE mottar oppdaterte tall.